

Leidraad opmaak verslag, artikel 3 van het decreet grote projecten en programma's

1. Context

Het decreet van 22 maart 2019 heeft een kader gecreëerd voor grote projecten en programma's die geïnitieerd worden door de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse rechtspersonen.

Een van de elementen die werden geïntroduceerd met artikel 3 van het decreet van 22 maart 2019 is het **verplichte onderzoek** waarin de **partij die het groot project of programma initieert** dient na te gaan welke alternatieven zich aandienen en welke de **meest passende uitvoeringsvorm** is, waarmee het groot project of programma zal worden gerealiseerd. Bovendien moet in dit zelfde onderzoek nagegaan worden welke **financiële impact** het project of het programma op korte en lange termijn op de begroting zal hebben, en moet er een **inschatting** gemaakt worden van de **budgettaire haalbaarheid** van het project of het programma. Dit onderzoek dient uitgevoerd te worden **vóór de definitieve uitvoeringsvorm van een groot project of groot programma wordt vastgesteld** en het resultaat van dit onderzoek wordt in een **verslag** opgenomen. In de rest van deze nota wordt naar dit verslag verwezen met de benaming artikel 3-verslag.

Voor de toetsing en de redactie van het artikel 3-verslag kan er een beroep worden gedaan op de dienst Grote Projecten en Programma's van het Departement Financiën en Begroting (ondersteuning.gpp.fb@vlaanderen.be).¹

De analyse die uitgewerkt wordt in het artikel 3-verslag kan gebruikt worden om (voorstellen van) **beslissingen sterker te onderbouwen**. Ook in een verdere fase van realisatie kan steeds teruggegrepen worden naar de oorspronkelijke overwegingen in dit verslag en waar nodig kan het project of programma bijgestuurd worden in functie van de vooropgestelde doelstellingen.

Indien een voorstel van beslissing omtrent een project of programma van de Vlaamse Regering een financieel of budgettair engagement inhoudt, zal dergelijk voorstel een advies van de Inspectie van Financiën of het begrotingsakkoord vereisen (zie artikel 43, §3, 4°, BVCO). Een goede onderbouwing van het dossier en de keuze omtrent de uitvoeringsvorm is ook

¹ De ondersteuningsentiteit, vermeld in artikel 7 van het Decreet van 22 maart 2019.

hier van groot belang. Het advies van de Inspectie van Financiën betreft (uitsluitend) de wettigheid, de regelmatigheid, de doelmatigheid, de kostenefficiëntie en de budgettaire inpasbaarheid op termijn. Ook in de aanvraag tot het bekomen van het begrotingsakkoord moeten de budgettaire gevolgen voor het lopende en de daaropvolgende begrotingsjaren op een transparante wijze worden weergegeven. Dit zijn tevens de elementen die idealiter ook aan bod komen en beargumenteerd worden in een artikel 3-verslag.

Indien voldoende onderbouwd en uitgewerkt kan het artikel 3-verslag bovendien een nuttige **basis** vormen **voor de verplichte jaarlijkse zelfevaluatie voor grote projecten en programma's** die werd geïntroduceerd met artikel 8 van het decreet van 22 maart 2019.² Indien in de startnota en het artikel 3-verslag van een groot project/programma reeds ingegaan wordt op de elementen die later in de zelfevaluatie aan bod zullen komen, zal dit het zelfevaluatieproces er een stuk eenvoudiger op maken. De jaarlijkse zelfevaluatie kan zich dan beperken tot het aftoetsen van het project, de beoogde doelstellingen en de vooropgestelde beheersmaatregelen en architectuur met het werkelijke verloop. Afwijkingen en bijstellingen kunnen zo op een gestructureerde wijze worden gedocumenteerd.

Het opmaken van een artikel 3-verslag betekent met andere woorden niet noodzakelijk een bijkomende werklast. Het is daarentegen een onontbeerlijke oefening binnen het besluitvormingsproces die aanleiding moet geven tot sterker onderbouwde beslissingen en die de noodzakelijke adviesaanvraag bij de Inspectie van Financiën en de verplichte zelfevaluaties voor grote projecten en programma's moet faciliteren.

2. Timing 'artikel 3-verslag'

Het decreet van 22 maart spreekt zich niet concreet uit over het tijdstip waarop het onderzoek naar de alternatieven die zich aandienen, de **meeste passende uitvoeringsvorm**, de **financiële impact** en de **budgettaire haalbaarheid** van het project of het programma dient uitgevoerd te worden. In ieder geval geeft het kaderdecreet aan dat het verslag inzake dit onderzoek moet opgemaakt worden **vóór de definitieve uitvoeringsvorm van een groot project of groot programma wordt vastgesteld**.

Deze flexibiliteit inzake de timing van de uit te voeren onderzoeken en het verplichte artikel 3-verslag werd geïntroduceerd zodat er rekening gehouden kan worden met de specifieke context eigen aan ieder project/programma en de verscheidenheid aan procedures waarmee grote projecten/programma's tot stand kunnen komen binnen de Vlaamse overheid.

In elk geval bezorgt de initiërende partij het verslag van de toetsing binnen zestig dagen na definitieve opmaak aan de ondersteuningsentiteit via ondersteuning.gpp.fb@vlaanderen.be.

Algemeen

Dit tegenstaande kan het tijdstip van de opmaak van het artikel 3-verslag over het algemeen gelinkt worden aan het moment dat een onderbouwde beslissing van de Vlaamse Regering omtrent het specifieke project of programma nodig wordt geacht.

² Voor meer informatie inzake deze zelfevaluatie kan worden verwezen naar [Zelfevaluatie Grote Projecten en Programma's - Fin \(vlaanderen.be\)](#)

Er zijn drie momenten waarop een nieuw dossier voor een groot project/programma kan worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering:

1. Bij de principiële goedkeuring om het project of programma uit te werken via een specifieke uitvoeringsvorm (bv. als een mogelijk DBFM-project of programma) indien hier gebruik van wordt gemaakt;
2. Bij de definitieve beslissing tot opstart van de plaatsingsprocedure van het project of programma;
3. Bij de finale gunningsbeslissing van het project of programma.

Dit veronderstelt dat het onderzoek dat aan de basis ligt van dit verslag vóór deze 3 momenten wordt uitgevoerd. Dit neemt niet weg dat de analyse doorheen de tijd verder verfijnd kan worden op basis van voortschrijdend inzicht en aangevuld met nieuwe informatie.

In de meeste gevallen zal een voorstel van beslissing in een Nota aan de Vlaamse Regering worden voorgesteld. In deze Nota aan de Vlaamse Regering zal een inhoudelijke toelichting bij de voorgestelde beslissing voorzien moeten worden. In Nota's aan de Vlaamse Regering zelf zijn er verschillende onderdelen waarbij gerefereerd kan worden naar het artikel 3-verslag (zie bijlage 1).

Het artikel 3-verslag dient als bijlage aan de Nota toegevoegd te worden en dient ter onderbouwing van de beslissing met betrekking tot de meest passende uitvoeringsvorm van het project of programma en ter verzekering van een goede monitoring van de financiële en budgettaire impact van nieuwe grote projecten of programma's.

Complexe projecten

Voor grote projecten en programma's die de procedure complexe projecten volgen impliceert dit dat in de regel uiterlijk **voor het projectbesluit** het artikel 3-verslag zal opgemaakt moeten zijn.

In sommige gevallen waarbij het voorkeursalternatief en de uitvoeringsvorm sterk met elkaar zijn verweven zou het artikel 3-verslag al opgemaakt kunnen worden in aanloop naar het voorkeursbesluit tijdens de onderzoeksfase. In praktijk is het niettemin mogelijk dat er een alternatief wordt gekozen maar dat er daarbij nog diverse uitvoeringsvarianten (financieel en juridisch) mogelijk zijn. Het onderzoek naar het voorkeursbesluit zal die verfijnen en die insteek kan tijdens de uitwerkingsfase gebruikt worden voor de opmaak van een artikel 3-verslag dat verwerkt kan worden in het projectbesluit.

Investeringsprogramma's

Voor (investerings)programma's kan het voorkomen dat de uitvoeringsvorm in een Visienota (of reeds eerder in een Conceptnota) naar voor wordt geschoven. Hoewel een Visienota geen rechtsgevolgen heeft, creëert ze een politiek engagement en bevat ze een officieel standpunt of een strategie. Daarom is het noodzakelijk dat een Visienota goed onderbouwd en gedocumenteerd is. Deze werkwijze ontslaat echter niet van de verantwoordelijkheid om de uitvoeringsvorm van individuele dossiers goed te overwegen.

Doorheen de voorbereiding kan het verslag steeds verder verfijnd en geactualiseerd worden in functie van de te doorlopen besluitvorming bij de realisatie van een investeringsproject (principiële goedkeuring, opstart aanbestedingsprocedure en de finale gunningsbeslissing).

3. Uitwerking artikel 3-verslag

Vormelijke uitwerking

Er worden **geen vormelijke verplichtingen opgelegd met betrekking tot het artikel 3-verslag**. In bijlage 2 en 3 van deze informatienota worden echter mogelijke indelingen van het artikel 3-verslag voorgesteld. De rubrieken die in deze bijlagen worden weergegeven zijn zo gekozen dat het artikel 3-verslag rekening houdt met de minimale vereisten voor de inhoudelijk uitwerking van het verslag, zodat het verslag kan gebruikt worden voor de onderbouwing van de besluitvorming en in een latere fase als ankerpunt van de zelfevaluatie van het project/programma.

Inhoudelijke uitwerking

Het artikel 3-verslag dient ten minste inhoudelijk opgebouwd te zijn uit volgende 3 onderdelen:

- 1. Een algemene sectie waarin het project/programma en de beleidscontext beknopt wordt omschreven.**

In dit onderdeel van het artikel 3-verslag wordt minimaal omschreven wat de vooropgestelde strategische en operationele doelstellingen, de context van het project/programma en haar specifieke karakteristieken zijn. Er wordt beknopt ingegaan op de relevantie van het project/programma, waarbij de link wordt gelegd met specifieke beleidsstrategieën/plannen en (waar van toepassing) gelieerde projecten/programma's. Bijkomend worden de voornaamste risico's en kansen besproken die voortvloeien uit de uitgevoerde risicoanalyse(s). Er kan hier ook ingegaan worden op de lessen die getrokken werden uit eerdere gelijkaardige projecten/programma's.

Voor een meer uitgebreide duiding mag steeds verwezen worden naar andere beleidsdocumenten.

- 2. Een alternatievenonderzoek, waarbij wordt nagegaan welke mogelijke uitvoeringsvormen zich aanbieden en welke de meest passende uitvoeringsvorm is, waarmee het groot project/programma zal worden gerealiseerd.**

In dit onderdeel wordt er omschreven hoe, gelet op de context die wordt geschetst in het eerste onderdeel, het project/programma optimaal uitgevoerd en beheerd kan worden.

2.1 Een bespreking van de voornaamste uitvoeringsvormen die overwogen zijn of voor de hand liggen.

Met uitvoeringsvormen wordt bedoeld: Klassieke aanbesteding, meerdere aanbestedingen gefaseerd, DB-contract(en), Concessies, DBFM en anderen.

2.2 Identificatie van de meest passende uitvoeringsvorm.

Toelichting waarbij op basis van de projectkarakteristieken, de vooropgestelde strategische en operationele doelstellingen en de context waarin een programma of project zich dient te voltrekken naar een meest passende uitvoeringsvorm wordt gezocht.

Bij de keuze van een uitvoeringsvorm spelen meerdere afwegingen mee. Enerzijds zijn er de vooropgestelde strategische en operationele doelstellingen van het project, specifieke

projectkarakteristieken en de bijhorende risico's die een uitvoeringsvorm meer of minder geschikt maken. Hierbij is het van belang dat de risico's en kansen in kaart zijn gebracht en reeds mogelijke beheersmaatregelen worden geformuleerd (de uitvoeringsvorm kan hierbij o.a. ook als beheersmaatregel gezien worden). Elementen die bij de keuze een rol kunnen spelen zijn onder meer het streven naar levenscyclusoptimalisatie, beheersing van de complexiteit van het project, al dan niet fasering, belang van tijdige of versnelde realisatie, beheersing van de risico's, een zoektocht naar innovatieve oplossingen, de nood aan flexibiliteit, de ervaring van de projectorganisatie,...

Anderzijds zijn er de randomstandigheden die de keuze voor de uitvoeringsvorm kunnen beïnvloeden zoals het draagvlak rond het project, de stakeholders bij het project, de budgettaire context, ervaring, de beschikbare beheersinstrumenten om het project te realiseren, enzovoort...

Het is aan de projekteigenaar om op basis van de verkregen inzichten het project verder uit te werken, de verschillende uitvoeringsopties tegen elkaar af te wegen en hierover een gefundeerde beleidskeuze voor te stellen.

Indien de meest passende uitvoeringsvorm een PPS-uitvoering betreft, kan in dit deel ook verder omschreven worden hoe de naleving van de principes van het 'Charter samenwerking bij PPS' zal gewaarborgd worden.

Hoe de meest passende uitvoeringsvorm bepalen?

De keuze van de meest passende uitvoeringsvorm kan afhangen van verschillende factoren. Vaak is er geen eenduidig antwoord te geven. Uiteindelijk is de bepaling van de uitvoeringsvorm een beleidskeuze die zo gefundeerd mogelijk moet genomen worden. Hierbij moet ook ruimer gekeken worden dan het project en rekening gehouden worden met de budgettaire context waarin het project zich bevindt en de voorwaarden uit artikel 3 van het kaderdecreet Grote Projecten en Programma's met betrekking tot de uitgaven aan beschikbaarheidsvergoedingen. Belangrijk is dat men op voorhand een zicht heeft op alle projecten die men wil gerealiseerd zien zodat de beperkte middelen efficiënt besteed kunnen worden.

Specifiek voor een PPS-optie gebeurt het beoordelen van de meerwaarde van een uitvoeringsvorm meestal door middel van een kwantitatieve of kwalitatieve Value for Money analyse, of een combinatie van beide³. Value for Money (VfM) staat voor het evenwicht tussen kwaliteit (waarde) en kosten (geld) van een infrastructuur project. Een VfM-analyse is niet hetzelfde als een analyse van de betaalbaarheid of de financiële haalbaarheid van een project. Een VfM-analyse richt zich op de uitvoeringsvorm van een project. Het voornaamste doel van een VfM-analyse is om besluitvormers te informeren en adviseren bij hun keuze voor de meest passende uitvoeringsvorm.

Het type VfM-analyse dat moet worden uitgevoerd, verschilt naar gelang de fase van de projectcyclus en de kenmerken van het project. VfM-analyses worden idealiter herhaald

³ Project REFORM/SC2020/083 - The Belgian Value for Money application guide Improving PPP Policy model Belgium

naarmate de projectcontouren duidelijker worden en de modaliteiten van het project of de uitvoeringsvorm verder verfijnd moeten worden.

Beslissingen inzake welke (combinatie van) VfM-analyse(s) het meest geschikt is voor een specifiek project tijdens de initiatie -en voorbereidingsfase kunnen worden gebaseerd op de beslissingsboom in bijlage 4.

Kwantitatieve toets

Bij een kwantitatieve VfM-analyse worden de kosten van de PPS-optie vergeleken met de niet-PPS-optie waarbij de projectrisico's worden gewaardeerd. De kosten van beide uitvoeringsopties worden berekend op basis van de contante waarde. Deze kwantitatieve VfM-analyse is ook gekend onder de naam Public Sector Comparator (PSC).

In de afgelopen tien jaar zijn kwantitatieve analyses internationaal minder gebruikelijk geworden. Bij veel projecten kwam de inspanning om de kwantitatieve toets uit te voeren niet overeen met de nauwkeurigheid en uitvoerbaarheid van de resultaten van de kwantitatieve toets⁴. Daarom wordt in de VfM Guide⁵ geadviseerd om enkel bij afwijkende, unieke PPS-contracten een kwantitatief analyse uit te voeren, bijvoorbeeld voor een nieuw portfolio/programma (en niet voor kleine individuele projecten). De benodigde tijd, data en inspanning moeten immers in verhouding staan tot de inzichten die uit een dergelijke analyse kunnen worden gegenereerd.

Dit neemt niet weg dat de afweging van nieuwe projecten steeds gevoed moet worden met inzichten en analyses die gemaakt kunnen worden uit voorgaande projecten. De resultaten hiervan moeten minstens gebruikt worden als input voor nieuwe projecten die zich aandienen. De resultaten uit de decretaal verplichte jaarlijkse zelfevaluatie voor grote projecten en programma's kunnen op die manier gebruikt worden om keuzes bij nieuwe projecten verder te onderbouwen.

Kwalitatieve toets

Een kwalitatieve VfM-analyse omvat het testen van een uitvoeringsoptie aan de hand van een reeks kwalitatieve criteria om te bepalen of de uitvoeringsoptie meerwaarde kan genereren. Deze criteria worden gewoonlijk "value drivers" -of succes- (en faal)factoren- genoemd, omdat zij de waarde van een PPS-optie bepalen: zij kunnen een positieve of negatieve invloed hebben op de kosten en de waarde, meestal door verschillende benaderingen van risicobeperking en -beheer. Het verschil in kosten, baten en risico's tussen een PPS-optie en een niet-PPS-optie kan worden beoordeeld door zich te concentreren op de zogenaamde "value drivers".

Een specifiek voorbeeld van zo'n kwalitatieve toets is het afwegingsinstrumentarium dat door het voormalige Kenniscentrum PPS werd ontwikkeld. Het Afwegingsinstrument Uitvoeringsvormen (**AUV**) is een ondersteunend instrument om op een kwalitatieve en onderbouwde wijze verschillende uitvoeringsvormen voor een concreet publiek investeringsproject te evalueren en dit aan de hand van de kenmerken van het project en elementen uit de context rond het project.

⁴ NSPI

⁵ Project REFORM/SC2020/083 - The Belgian Value for Money application guide Improving PPP Policy model Belgium

Om op onderbouwde wijze een antwoord te kunnen formuleren op de vragen die gesteld worden bij het AUV moet het project voldoende duidelijk afgelijnd zijn en moet er voldoende kennis zijn over de publieke organisatie die het project zal beheren. Bij voorkeur is er een projectdefinitie beschikbaar waarin de scope van het project is bepaald, heeft de opdrachtgever een duidelijke visie op de rol die hij wil opnemen en werd reeds een afdoende risicoanalyse uitgevoerd die toelaat om met kennis van zaken een uitspraak te doen over de risico's zowel tijdens de bouwfase als in de operationele periode.

Vaak is één element zeer bepalend en kan het aantal mogelijke uitvoeringsvormen snel verkleind worden. Wanneer een overheid bijvoorbeeld niet de ambitie heeft om de exploitatie op zich te nemen, kunnen bepaalde uitvoeringsvormen al onmiddellijk uitgesloten worden. Het is dan zinvol om bij de verdere analyse enkel te focussen op de onderscheidende elementen tussen de resterende uitvoeringsvormen. Er moet echter gewaakt worden dat voorafgaande keuzes het pad niet onnodig vernauwen en zo het risico op een suboptimale uitkomst vergroot.

De belangrijkste toegevoegde waarde van het instrument zit niet in de eigenlijke geschiktheidsscore die men bekomt maar zit in het gestructureerd denkproces dat de gebruiker doorloopt wanneer hij de vragenlijst beantwoordt. Het AUV is meer een leidraad die helpt bij het bepalen van de meest geschikte uitvoeringsvorm, maar geeft geen specifiek antwoord op de vraag hoeveel meerwaarde een PPS-uitvoeringsvorm zal genereren. Het AUV dient m.a.w. eerder gehanteerd te worden als 'awareness-raiser' dan als 'gatekeeper'.

3. Een weergave van de financiële en budgettaire impact van het groot project/programma.

De financiële impact van het groot project/programma moet in kaart gebracht te worden door middel van een raming van de (verschillende) uitvoeringsvorm(en) die in overweging word(t)(en) genomen. Voor iedere overwogen uitvoeringsvorm dient aangetoond te worden wat de impact van het project/programma is op de begroting. Hierbij dient de **totale budgettaire weerslag op de meerjarenbegroting van de verschillende overwogen uitvoeringsvormen van het voorgestelde project of programma steeds in tabelvorm** opgenomen te worden in het artikel 3-verslag.

Bijkomend dient de **verwachtte ESR impact van het groot project/programma** op de – uitvoeringsrekening van de – begroting te worden ingeschat, zowel voor het lopende begrotingsjaar als voor de volgende begrotingsjaren. Voor PPS-projecten die werken met beschikbaarheidsvergoedingen wordt de impact gevraagd **tot het einde van de looptijd van het contract**. Indien er intenties zijn tot het gebruik van kapitaalsparticipaties bij het voorgesteld project/programma wordt dit hier ook best vermeld.

De totale budgettaire weerslag, de verwachtte ESR impact van de uitvoeringsvorm die als 'meest passend' werd geïdentificeerd **van het groot project/programma** en de intentie om gebruik te maken van kapitaalsparticipaties dienen steeds samengevat te worden **in de Nota's aan de Vlaamse Regering**.

In het geval een DBFM-uitvoeringsvorm wordt overwogen dient bovendien afgetoetst te worden of door het gebruik hiervan de vrije beleidsruimte niet onder druk komt.

Hiervoor dient beschreven te worden wat de impact zal zijn van het grote project/programma op de vereffenings-en vastleggingskredieten van het beleidsveld en de begroting van de Vlaamse overheid, gelinkt aan de voorwaarden gesteld in artikel 4, eerste lid, 1° en 2° van het decreet Grote Projecten en Programma's. Hierbij is het noodzakelijk dat ramingen van alle toekomstige beschikbaarheidsvergoedingen worden opgegeven en dit tot het einde van de looptijden van de respectievelijke contracten.

De geraamde toekomstige beschikbaarheidsvergoedingen van de projecten of het programma dat in de nota wordt behandeld zullen steeds weergegeven moeten worden weergegeven ten opzichte van de 2 niveaus van het veiligheidsplafond:

1. het veiligheidsplafond op het niveau van de Vlaamse overheid in haar geheel;
2. het veiligheidsplafond op het niveau van het beleidsveld binnen het beleidsdomein of de beleidsdomeinen waarbinnen de uitgaven van de projecten of het programma uit de nota zullen plaatsvinden.

Dit veronderstelt dat de geraamde toekomstige beschikbaarheidsvergoedingen van de projecten of het programma uit de nota moeten worden weergegeven, samen met de reeds te betalen en geraamde toekomstige beschikbaarheidsvergoedingen van andere DBFM-projecten uit het zelfde beleidsveld, waarvoor de Vlaamse Regering ook reeds minstens een principiële goedkeuring heeft gegeven. Op deze manier kan voor elke beslissing over een DBFM-project of programma worden nagegaan welke marges men nog heeft gegeven het veiligheidsplafond.

In het geval er wordt gebruikt gemaakt van een DBFM-uitvoeringsvorm dient deze totale budgettaire weerslag zowel rekening te houden met de kosten die gefinancierd zullen worden met de beschikbaarheidsvergoeding (binnen configuratie) als de kosten die gefinancierd zullen worden buiten de beschikbaarheidsvergoedingen (buiten configuratie).

Gezien de uiteindelijke beschikbaarheidsvergoedingen nog sterk zullen afhangen van de verschillende keuzes in het verdere verloop van projecten/programma's dient deze raming steeds geactualiseerd te worden bij elk volgend beslissingsmoment bij projecten/programma's waarbij een principiële beslissing is genomen omtrent de mogelijke DBFM-uitvoering.

Bij de lopende projecten (projecten/programma's die reeds tot contractsluiting zijn gekomen of waarvoor de gunningsbeslissing al is genomen) is dit niet nodig. Voor de monitoring van de uitgaven aan de beschikbaarheidsvergoedingen bij deze projecten kunnen in principe gewoon de uitvoeringscijfers gehanteerd worden die aangeleverd worden in het kader van het basisrapport grote projecten en programma's.

BIJLAGE 1: onderdelen Nota Vlaamse Regering waarin verwezen kan worden naar artikel-3 verslag

Concreet gaat het dan om de volgende rubrieken:

- Situering

o Beleidsveld/beleidsdoelstelling:

Vermeld in ieder geval het beleidsveld waarop het dossier betrekking heeft. Beschrijf, in voorkomend geval, welke beleidsmatige doelstelling aan de oorsprong ligt van deze nota (strategische of operationele doelstelling van de beleidsnota of een ander engagement (Europees, internationaal, interministerieel comité) waaraan de nota uitvoering geeft

- Inhoud

o Algemene toelichting:

Geef in ieder geval een algemene toelichting bij de inhoud van het dossier.

- Bestuurlijke impact

o Budgettaire impact voor de Vlaamse overheid:

Vermeld de financiële weerslag van het voorstel duidelijk en beargumenteerd). Dit omvat een transparante weergave van de budgettaire gevolgen voor het lopende begrotingsjaar en de daaropvolgende jaren, inclusief de berekening van de ESR-impact van de voorgestelde maatregelen (Art. 29, §1, eerste lid, 2°, BVCO).

o Impact op het personeel:

Vermeld de precieze weerslag van het voorstel op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten, met vermelding van het aantal vte's en de desbetreffende graden of functies. Kosten voor ICT, huisvesting en uitrusting van het personeel hoeven niet in rekening gebracht te worden.

o ESR-toets:

Deze rubriek hoeft u alleen op te nemen in nota's over:

- *een principiële goedkeuring tot opstart van een pps-project of een alternatief gefinancierd project;*
- *een definitieve beslissing tot opstart van de plaatsingsprocedure van een pps-project of programma*
- *de gunning van een pps-project of van een alternatief gefinancierd project;*
- *regelgevend kader dat alternatief gefinancierde investeringen mogelijk maakt,*

Vermeld in deze rubriek de volgende gegevens:

- *de ESR impact van het voorstel op de – uitvoeringsrekening van de – begroting, zowel voor het lopende begrotingsjaar als voor de volgende begrotingsjaren;*
- *het ex ante advies van het INR en/of Eurostat (tenzij er gewerkt wordt met een standaardcontract waarvoor een gunstig INR of Eurostat-advies bestaat), de duiding van de draagwijdte van het advies met betrekking tot de ESR impact en een puntsgewijze replek op de argumenten van het advies als dat niet wordt gevolgd.*

BIJLAGE 2: voorbeeld van structuur “Verslag”; artikel 3, decreet van 22 maart 2019” Projectsamenhang

1. INLEIDING
2. CONTEXT
 - a. Ruimtelijke omgeving
 - b. Doelstellingen en gedragingen van het project
 - c. Projectkarakteristieken (bouwprogramma, investeringsvolume, betrokken stakeholders,..)
 - d. Projectsamenhangspecifieke problematieken
3. KWALITATIEVE BEOORDELING UITVOERINGSVORM(EN)
 - a. **Onderbouwing keuze uitvoeringsvorm**
 - i. *[Doorlooptijd en/of timing]*
 - ii. *[Ervaring]*
 - iii. *[Risicoprofiel]*
 - iv. *[Scope]*
 - v. *[Innovatie]*
 - vi. *[Flexibiliteit]*
 - vii. *[Beschikbare expertise]*
 - viii. *[Levenscycluskosten]*
 - ix. *[Interface risico's]*
 - x. *[Optimalisatiemogelijkheden]*
 - xi. *[Projectorganisatie]*
 - xii. *[...]*
 - b. *[Lessen uit vorige projecten] (operationeel, procesmatig en financieel)*
 - c. **Conclusies**
 - i. Meerwaarde-potentieel van de gekozen uitvoeringsvorm
 - ii. Kansrijkheid van de gekozen uitvoeringsvorm
 - iii. Uitvoerbaarheid en projectorganisatie
4. BUDGETTAIRE HAALBAARHEID EN IMPACT OP DE BEGROTING
 - A. IMPACT OP DE BEGROTING (MEERJARENRAMING)
 - B. BUDGETTAIRE HAALBAARHEID
 - C. *[IMPACT OP VRIJE BELEIDSRUIMTE (ART. 5 DECREET VAN 22 MAART 2019)]*

BIJLAGE 3: voorbeeld van structuur “Verslag”; artikel 3, decreet van 22 maart 2019” Programma

1. INLEIDING

2. CONTEXT

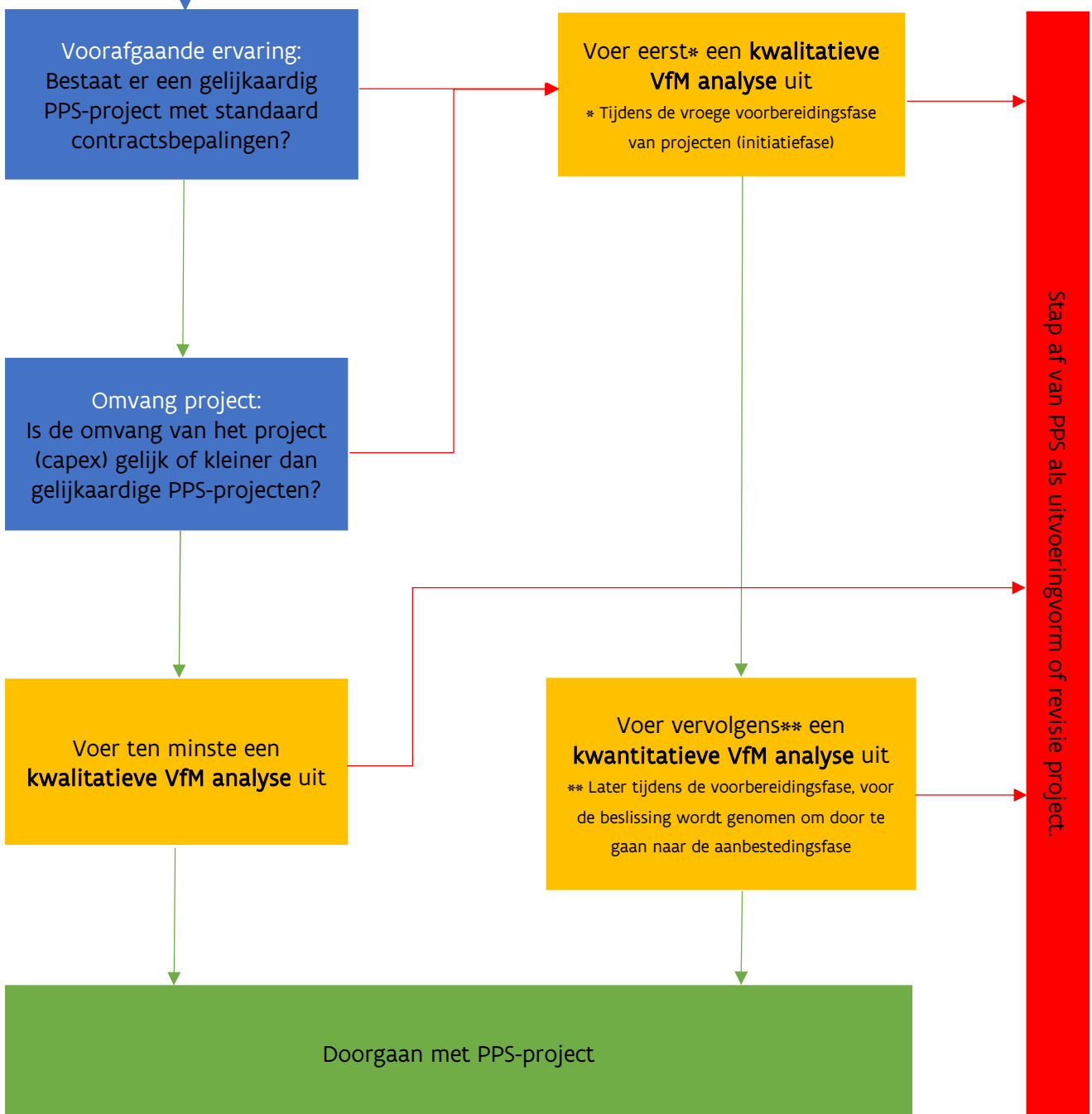
- a. Beleidskader
- b. Doelstellingen programma
- c. *[Lessen uit vorige projecten/programma's] (operationeel, procesmatig en financieel)*
- d. Procedure
- e. Faciliteiten
- f. Budgettaire haalbaarheid en impact op de begroting
 - i. Impact op de begroting (MJR)
 - ii. Budgettaire haalbaarheid
 - iii. *[Impact op de vrije beleidsruimte (art 5. Decreet van 22 maart 2019)]*

3. KWALITATIEVE BEOORDELING UITVOERINGSVORM(EN) (Selectiecriteria)

- a. *[Alignering op langetermijndoelstellingen]*
- b. *[Doorlooptijd en/of timing]*
- c. *[Risicoprofiel]*
- d. *[Budget]*
- e. *[Innovatie]*
- f. *[Flexibiliteit]*
- g. *[Levenscycluskosten]*
- h. *[Interface risico's]*
- i. *[Optimalisatiemogelijkheden]*
- j. *[Projectorganisatie]*
- k. *[...]*

BIJLAGE 4: Beslissingsboom kwalitatieve vs. kwantitatieve VfM analyse

VfM analyse tijdens de initiatie -en voorbereidingsfase: wat zijn de opties (kwalitatief, kwantitatief) en de uitkomsten?

Bron: Project REFORM/SC2020/083 - The Belgian Value for Money application guide Improving PPP Policy model Belgium